

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Návrhom nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) sa do právneho poriadku Slovenskej republiky preberajú dve smernice Komisie (EÚ), a to smernica Komisie (EÚ) 2019/1833 z 24. októbra 2019, ktorou sa menia prílohy I, III, V a VI k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES, pokiaľ ide o výlučne technické úpravy v platnom znení (ďalej len „smernica (EÚ) 2019/1833 v platnom znení“) a smernica Komisie (EÚ) 2020/739 z 3. júna 2020, ktorou sa mení príloha III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES, pokiaľ ide o zaradenie vírusu SARS-CoV-2 do zoznamu biologických činiteľov, o ktorých sa vie, že spôsobujú infekciu u ľudí, a ktorou sa mení smernica Komisie (EÚ) 2019/1833 (ďalej len „smernica EP (EÚ) 2020/739“).

Ďalej sa návrhom nariadenia vlády jeho znenie zosúladuje so zmenami vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 21. júla 2020. Táto legislatívna zmena sa týka vypustenia posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov pre pracovné činnosti s expozíciou biologickým faktorom pri práci.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, inými zákonmi ako aj s medzinárodnými zmluvami a medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie.

Predložený návrh nariadenia vlády nemá vplyv na životné prostredie, vplyv na informatizáciu spoločnosti, vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, sociálne vplyvy, ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Predpokladá sa pozitívny vplyv aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívny vplyv aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

Pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie sa týka zrušenia posudzovania prevádzkového poriadku orgánom verejného zdravotníctva; zamestnávateľ nebude musieť uhrádzať správny poplatok za posudkovú činnosť. To zároveň predstavuje negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy; správne poplatky sú príjmom štátneho rozpočtu.

Predpokladaný negatívny vplyv na podnikateľské prostredie sa týka prehodnotenia zabezpečenia existujúcich ochranných opatrení v laboratóriách a na pracoviskách, na ktorých sú zamestnanci pri práci exponovaní biologickým faktorom a ich doplnenia v zmysle zmien podľa aktualizovaného zoznamu ochranných opatrení v prílohách č. 5 a 6 nariadenia vlády.

Návrh nariadenia vlády súvisí so zabezpečením lepšej a účinnejšej ochrany zdravia zamestnancov pri práci s biologickými faktormi najmä tým, že sa aktualizuje zoznam biologických faktorov klasifikovaných do skupín podľa úrovne rizika infekcie u ľudí a aktualizujú sa aj ochranné opatrenia pri práci, pričom zohľadňujú najnovší stav vedomostí, pokiaľ ide o vedecký vývoj v tejto oblasti.

Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

V § 9 ods. 1 písm. c) sa poznámka pod čiarou k odkazu o § 4 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/425 z 9. marca 2016 o osobných ochranných prostriedkoch a o zrušení smernice Rady 89/686/EHS.

K bodom 2 a 3

Návrhom nariadenia vlády sa jeho znenie zosúladí so zmenami vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 21. júla 2020. Táto legislatívna zmena sa týka vypustenia posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov pre pracovné činnosti s expozíciou biologickým faktorom pri práci, ktorá je súčasťou reformy posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva (vychádza z národného projektu „Optimalizácia procesov verejného zdravotníctva“) a súčasťou opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia upravených zákonom č. 198/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19.

Návrhom nariadenia vlády sa ruší predkladanie prevádzkového poriadku pre pracovné činnosti s biologickými faktormi zamestnávateľom na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva podľa osobitného predpisu, ktorým je § 52 ods. 1 písm. b) v spojení s § 13 ods. 4 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“).

Povinnosťou zamestnávateľa je vypracovať prevádzkový poriadok z hľadiska ochrany a podpory zdravia zamestnancov pri práci, ak tak ustanovujú osobitné predpisy (§ 30 ods. 1 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.), teda aj pre pracovné činnosti s biologickými faktormi. Súčasťou prevádzkového poriadku sú najmä opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov. Tento písomný dokument zamestnávateľ nebude predkladať na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva podľa § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. Prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti s biologickými faktormi zamestnávateľ predloží príslušnému orgánu verejného zdravotníctva pri výkone štátneho zdravotného dozoru na pracovisku.

K bodu 4

Zmeny v prílohách č. 1 a 2 návrhu nariadenia vlády vyplývajú zo smernice (EÚ) 2019/1833 v platnom znení a smernice (EÚ) 2020/739 a týkajú sa aktualizácie vzorového zoznamu prác s biologickými faktormi a aktualizácie zoznamu biologických faktorov klasifikovaných do skupín 2, 3 a 4 podľa úrovne rizika infekcie u ľudí. Do aktualizovaného zoznamu klasifikovaných biologických faktorov (ďalej len „zoznam“) sú zaradené len tie biologické faktory, o ktorých sa vie, že spôsobujú u ľudí nákazu.

Pri konkrétnych biologických faktoroch je v zozname uvedené aj upozornenie na ich možné alergické účinky, na produkciu toxínu a na dostupnosť účinnej očkovacej látky, ktorá je zaregistrovaná v EÚ. Zoznam neobsahuje zvieracie a rastlinné patogény, o ktorých je známe, že nemajú vplyv na človeka, ani geneticky modifikované mikroorganizmy.

Zoznam klasifikácie baktérií a podobných organizmov, vírusov podľa radu, čeľade a rodu, príónov, ktoré môžu spôsobiť prenosné ochorenie u ľudí, parazitov a húb (plesní) zohľadňuje najnovší stav vedomostí a vedecký vývoj v tejto oblasti.

Do prílohy č. 2 sú medzi koronavírusy doplnené vírusy spôsobujúce ťažký akútny respiračný syndróm, a to vírus SARS, vírus MERS a vírus SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje v súčasnosti šírenie nového ochorenia COVID-19 v rámci celosvetovej zdravotnej pandémie. Koronavírus SARS-CoV-2 predstavuje závažné nebezpečenstvo najmä pre starších zamestnancov a pre zamestnancov s chronickými ochoreniami. V súčasnosti neexistuje vakcína, ani účinná liečba ochorenia COVID-19, ale na základe najnovších vedeckých dôkazov a dostupných klinických údajov je koronavírus SARS-CoV-2 klasifikovaný na základe miery rizika nákazy ako ľudský patogén v 3. skupine. Laboratórna diagnostika, ktorá zahŕňa rozmnožovanie vírusu SARS-CoV-2, sa má vykonávať v uzavretom laboratóriu s podtlakom s úrovňou ochrany 3. stupňa. Ak sa laboratórna diagnostika vykonáva bez rozmnožovania vírusu SARS-CoV-2, môže sa vykonávať v zariadení s použitím postupov zodpovedajúcich aspoň úrovni ochrany 2. stupňa. Cieľom je zabezpečiť primeranú ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov pri práci v laboratóriách.

K bodu 5

Zmeny v prílohách č. 5 a 6 návrhu nariadenia vlády vyplývajú zo smernice (EÚ) 2019/1833 v platnom znení a týkajú sa aktualizácie ochranných opatrení a úrovni ochrany v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach veterinárnej starostlivosti, laboratóriách, miestnostiach pre pokusné zvieratá a pre priemyselné procesy, t. j. na pracoviskách, na ktorých sú zamestnanci pri práci exponovaní biologickým faktorom, pričom sa zohľadňuje najnovší stav vedomostí, technologický a vedecký vývoj v tejto oblasti.

K bodu 6

Doplnenie citácie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES podľa Vestníka EÚ.

K bodu 7

Do prílohy č. 7, ktorú tvorí zoznam právne záväzných aktov Európskej únie prebratých do nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 83/2013 Z. z., sa dopĺňajú dve smernice (EÚ), a to smernica (EÚ) 2019/1833 v platnom znení a smernica (EÚ) 2020/739.

K čl. II

Navrhuje sa dátum nadobudnutia účinnosti nariadenia vlády dňom 24. novembra 2020, čím je zabezpečené transponovanie oboch smerníc súčasne; deväť dní pred dátumom transpozície smernice (EÚ) 2020/739 a 12 mesiacov pred dátumom transpozície smernice (EÚ) 2019/1833 v platnom znení.

Smernica (EÚ) 2020/739 si vyžaduje okrem doplnenia klasifikácie koronavírusov (príloha č. 2 nariadenia vlády) aj doplnenie k tomu prislúchajúcich ochranných opatrení a úrovne ochrany zamestnancov exponovaných pri práci koronavírusom vrátane vírusu SARS-CoV-2 (príloha č. 5 a 6 nariadenia vlády) podľa smernice (EÚ) 2019/1833 v platnom znení. Z tohto dôvodu nariadenie vlády transponuje obe uvedené smernice (EÚ) súčasne a s rovnakým dátumom nadobudnutia účinnosti.